
Evoluția Produsului Intern Brut al României în ultimii zece ani

Prof. univ. dr. Constantin ANGHELACHE

Academia de Studii Economice București

Universitatea "Artifex" București

Abstract

Articolul propune o analiză complexă a evoluției PIB din țara noastră. Având în vedere poziția indicatorului în contextul economiei naționale, o astfel de analiză este cu atât mai importantă, cunoscând că rezultatele subliniază performanța tuturor activităților din cadrul economiei.

Cuvinte cheie: *indicator, evoluție, comparație, mediu, factori, resurse*

***

Din la evoluția PIB în anul 2010 față de perioadele corespunzătoare din 2009, rezultă că, scăderea cu 1,3% a fost rezonabilă. În 2011, s-a realizat o creștere a PIB de cca. 2,5% față de 2010.

Nivelul de reducere a PIB în 2010, cu 1,3%, a fost oarecum anticipat.

În perioada 2001-2008, evoluția PIB s-a realizat în salturi, având evoluții pozitive. Începând cu anul 2009, sub influența crizei economico-financiare, s-a declanșat scăderea creșterii economice.

Evoluția PIB în 2011, în primul semestru, a fost în ușoară creștere, în contextul în care pe plan intern și internațional criza a continuat să afecteze creșterea economică.

Comparând nivelul de creștere a PIB al României în 2011 cu unele țări din Uniunea Europeană, rezultă că a fost aproape cel mai scăzut.

Analiza va căpăta un contur mult mai semnificativ dacă se urmărește și modul în care a evoluat PIB pe trimestre și în 2011, perioadă afectată de criza economico-financiară.

• Factorii de modificare a Produsului Intern Brut pe categorii de resurse

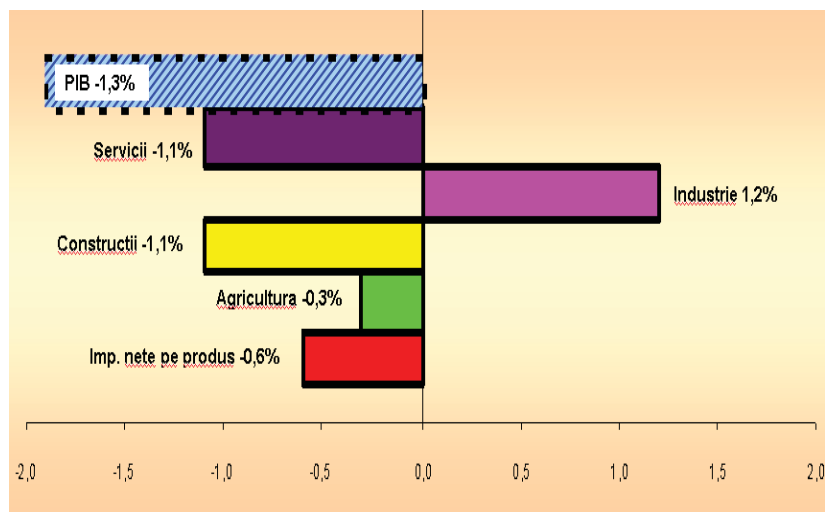
În anul 2010, PIB s-a realizat pe seama activităților desfășurate în principalele ramuri ale economiei naționale.

Contribuția a fost diferită din punctul de vedere al valorii adăugate brute

ce s-a realizat la nivelul fiecărei ramuri. Impozitele nete pe produs și-au adus o contribuție negativă de -4,9%, activitatea serviciilor a contribuit cu -1,7% la PIB, construcțiile cu -13,3%. Industria a avut o creștere de 4,8%.

Agricultura, silvicultura și piscicultura au avut contribuție negativă (-5,4%).

Contribuții la scăderea PIB, pe categorii de resurse 2010 / 2009

Activitățile din servicii, industrie, construcții și impozitele nete pe produs împreună, au avut o contribuție decisivă la scăderea PIB, ceea ce înseamnă un fapt negativ pentru economia României care deși s-a restructurat, a renunțat la unele subramuri ale industriei, angajându-se pe făgașul dezvoltării producției serviciilor, al construcțiilor ș.a.m.d., nu a reușit să facă față efectelor distrugătoare ale crizei, corelate și cu inexistența unui plan de guvernare anticriză adecvat.

Au avut o influență negativă asupra scăderii PIB toate ramurile economiei naționale, mai puțin activitățile din agricultură, vânat și silvicultură, pescuit și piscicultură.

Contribuția principalelor categorii de resurse la creșterea PIB în anul 2010**Tabelul 1**

Indicatorul	1.I-30.IX	Trim.IV	Total an
Produsul intern brut	-1,9	+ 0,3	-1,3
Agricultură, vânat, pescuit și piscicultură	-5,4	0,0	0,0
Industrie, inclusiv energie	4,8	4,3	3,9
Construcții	-13,3	-2,0	-2,7
Comerț; repararea automobilelor și articolelor casnice; hoteluri și restaurante; telecomunicații	-4,6	-1,2	-2,1
Activități financiare; imobiliare, închirieri și servicii pentru întreprinderi	0,6	-1,0	-0,6
Alte activități de servicii	-1,7	-0,1	0,1
Total valoare adăugată brută	-1,5	-1,0	-1,2
Impozite nete pe produs	-4,9	-3,0	-4,1

În semestrul I 2011, s-a înregistrat creștere în industrie și o ușoară redresare a evoluției economiei. A continuat să influențeze scăderea PIB serviciile, construcțiile și impozitele nete pe produs. Agricultură s-a menținut în parametri pozitivi de influență, cu o evoluție constantă, datorită anului agricol foarte bun, poate cel mai bun din ultimii 20 de ani.

Relevant în ceea ce privește formarea PIB pe categorii de resurse (ca factori de modificare) a fost și evoluția structurală din perioada 2003-2011.

Ponderea principalelor categorii de resurse la formarea PIB (%)**Tabelul 2**

Indicatorul	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011*
Agricultura, vânat și silvicultură; pescuit și piscicultură	11,6	12,6	8,4	7,8	5,8	6,7	6,3	6,0	7,1
Industrie, inclusiv energie	24,7	24,9	24,8	24,5	24,3	22,9	23,8	26,4	24,3
Construcții	5,7	5,9	6,5	7,4	9,1	10,6	9,8	7,3	7,4
Comerț; repararea automobilelor și articolelor casnice; hoteluri și restaurante; transporturi și telecomunicații	20,3	20,6	21,7	22,2	22,7	21,9	21,2	20,9	21,1
Activități financiare; imobiliare, închirieri și servicii pentru întreprinderi	12,3	12,3	13,2	13,3	13,7	14,0	15,1	16,2	16,1
Alte activități de servicii	14,3	13,0	13,7	13,1	13,0	13,0	13,8	12,0	11,9
Impozite nete pe produs	11,1	10,7	11,7	11,7	11,4	10,9	10,0	11,2	12,1

*) Date provizorii, estimate.

Ponderea principalelor categorii de resurse la formarea PIB în prima jumătate a anului 2011, arată că serviciile dețin peste 48%, având o ușoară tendință de scădere față de perioada corespunzătoare a anului precedent.

Industria a crescut de la 24,7% la 26,4% în 2010 ca pondere la formarea PIB. Ușoare scăderi au înregistrat agricultura, vânatul și silvicultura, pescuitul și piscicultura (6,0%); construcțiile (7,3%), comerțul interior (20,9%) și activitățile financiare (16,2%) etc.

• Evoluția Produsului Intern Brut pe categorii de utilizări

Din punct de vedere al „utilizărilor”, la formarea PIB în anul 2010 și-au adus contribuția: variația stocurilor, exportul net, formarea brută de capital fix, consumul final colectiv al administrației publice, consumul final individual al gospodăriilor populației.

În analiza datelor pe anul 2010 s-a pornit de la situația concretă pe care a înregistrat-o țara noastră în anul respectiv.

Variația stocurilor a avut o contribuție finală de 3,5%. Exportul net, respectiv diferența dintre exporturi și importuri, a avut un efect negativ, de -5,7%.

În aceste condiții a rezultat că la formarea PIB din punct de vedere al utilizărilor, au contribuit formarea brută de capital fix, cu o creștere de 22,5%, consumul individual al gospodăriilor populației, cu o reducere de -1,8%. Au fost formulate următoarele concluzii:

- Influențele pozitive la realizarea PIB din punct de vedere al utilizărilor au avut-o consumul final colectiv al administrației publice, variația stocurilor și exportul net;
- Influență negativă la formarea PIB au avut consumul individual efectiv al gospodăriilor și formarea brută de capital fix.

Contribuția principalelor categorii de utilizări la formarea PIB în anul 2010 (%)

Tabelul 3

Indicatorul	1.I-30.IX	Total an
Produs intern brut	-1,9	-1,3
Consumul individual efectiv al gospodăriilor	-1,9	-1,4
Consumul colectiv efectiv al administrației publice	-2,8	-2,0
Formarea brută de capital fix	-16,1	-15,2
Variația stocurilor	3,5	3,5
Exportul net	-5,7	-5,1

Analiza factorilor de influență ai formării PIB pe categorii de utilizări este reliefată și prin analiza ritmului în care au influențat în 2011 față de 2009

categoriile de utilizări luate în calcul la realizarea PIB. Consumul individual al gospodăriilor populației și consumul colectiv al administrației publice, împreună, s-au redus. O scădere mai accentuată s-a înregistrat la exportul net. Un efect negativ l-a avut ritmul în care a crescut formarea brută de capital fix (-15,2%).

Evoluția PIB în 2010 se înscrie pe linia parcurgerii „procesului” de recesiune accentuată. În primele șase luni ale anului 2010 s-au preluat toate efectele negative „necontabilizate” în 2009 urmate de o ușoară revenire, continuată și în 2011.

PIB-ul a scăzut cu -1,3% față de 2009; majoritatea ramurilor au avut contribuții negative ceea ce presupune intrarea în degringoladă managerială macroeconomică; structura pe ramuri și utilizări a fost negativă.

Ponderea în PIB a principalelor categorii de utilizări

Tabelul 4

Indicatorul	Anul								
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011*
Consumul individual efectiv al gospodăriilor	75,7	77,5	78,5	77,9	75,3	74,0	72,7	72,6	72,4
Consumul colectiv efectiv al administrației publice	9,8	7,9	8,3	7,7	7,6	7,7	8,2	7,1	7,3
Formarea brută de capital	21,5	21,8	23,7	25,6	30,2	31,9	25,6	22,5	22,3
Variația stocurilor	0,6	1,8	-0,3	0,9	0,8	-0,6	-0,6	3,5	3,9
Exportul net	-7,6	-9,0	-10,2	-12,1	-13,9	-13,0	-5,9	-5,7	-5,9

*) Date provizorii, estimate.

Studiul evoluției economice, prin luarea în considerație a modificării PIB în țările Uniunii Europene, relevă situația deosebit de gravă existentă pe plan european, cât și pe plan mondial.

• Evoluția PIB – serie ajustată sezonier

Începând cu trimestrul III 2008, Produsul Intern Brut ajustat sezonier a înregistrat o scădere constantă de la un trimestru la altul. Cea mai mare scădere s-a înregistrat în trimestrul I 2009 față de trimestrul IV 2008 (-4,1%). Evoluția PIB, ajustat sezonier după numărul de zile lucrate, a scăzut în mod constant până în trimestrul IV din 2010.

Analizând evoluția trimestrială a PIB ajustat sezonier în anul 2010 față de trimestrul corespunzător din anul precedent se constată că cea mai mare scădere s-a înregistrat în trimestrul II și cea mai redusă în trimestrul IV. S-a continuat în același ritm pozitiv și în 2011.

În raport cu celelalte țări membre ale Uniunii Europene, România a avut în trimestrul IV al anului 2010 comparativ cu trimestrul anterior, cea mai

mare scădere economică, în timp ce un număr semnificativ de țări au înregistrat creșteri (Belgia, Danemarca, Franța, Lituania, Austria, Polonia, Slovenia, Marea Britanie), altele au avut scăderi sub 0,5%. PIB al UE a crescut cu 0,1%.

Comparativ cu trimestrul IV 2008 toate țările membre UE au înregistrat reduceri ale PIB, cele mai mari fiind în Letonia (-17,9%) și Lituania (-13,2%), urmate de România (-6,9%), Slovenia (-5,8%) și Ungaria (-5,3%). La nivelul UE scăderea a fost de -2,3%. În 2009 s-a menținut un ritm accelerat de scădere, iar în 2010, trimestrul IV și 2011 a început o oarecare redresare, dar incertă, datorită crizei din Uniunea euro.

La evoluția negativă a PIB în 2010 și 2011 comparativ cu anul 2009 au contribuit semnificativ construcțiile care au înregistrat scădere și comerțul; repararea automobilelor și articolelor casnice; hoteluri și restaurante; transporturi și telecomunicații. Celelalte ramuri au înregistrat reduceri mai mici ale volumului de activitate.

Structura PIB pe categorii de resurse în trim. IV 2010* - %

Tabelul 5

Indicatorul	România	UE 27
Produs intern brut		
Total valoare adăugată brută	90,8	89,8
Agricultură, vânat și silvicultură; pescuit și piscicultură	6,6	1,5
Industrie, inclusiv energie	24,8	16,2
Construcții	9,5	5,5
Comerț; repararea automobilelor și articolelor casnice; hoteluri și restaurante; transporturi și telecomunicații	20,2	18,7
Activități financiare; imobiliare, închirieri și servicii pentru întreprinderi	15,6	26,2
Alte activități de servicii	14,1	21,7
Impozite nete pe produs	9,2	10,2

*) Date provizorii, unele estimate.

Ramurile menționate au avut cel mai mare impact negativ și asupra reducerii PIB în 2009 și 2010 comparativ cu 2008, înregistrând scăderi. De remarcat contribuția pozitivă a industriei, cu o creștere de cca. 4,5%.

Sub aspectul utilizării, cel mai mare impact asupra scăderii PIB în 2009 și 2010 comparativ cu 2008 l-au avut formarea brută de capital fix, consumul individual al gospodăriilor populației, consumul colectiv al administrațiilor publice.

Structura PIB pe categorii de utilizări, în 2010* - %

Tabelul 6

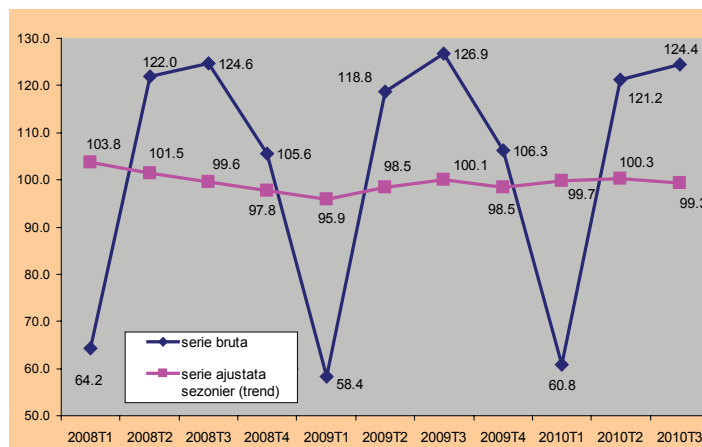
Indicatorul	România	UE 27
Produs intern brut		
Consumul final	81,7	80,7
Formarea brută de capital fix	23,5	18,7
Variația stocurilor	-1,2	-0,7
Export de bunuri și servicii	33,3	37,3
Import de bunuri și servicii	37,2	36,0

*) Date provizorii, estimate.

Un impact pozitiv l-a avut creșterea exporturilor de bunuri și servicii.

Potrivit datelor ajustate sezonier, formarea brută de capital fix a avut cel mai mare aport negativ. Scăderile au fost parțial compensate de creșterea volumului exporturilor de bunuri și servicii și de consumul colectiv al administrațiilor publice.

Evoluția PIB - % față de trimestrul precedent în anii 2008 - 2010

În baza comparării structurii PIB pe categorii de utilizări, în România față de UE rezultă o pondere superioară a formării brute de capital fix și o pondere mai mică a exportului de bunuri și servicii.

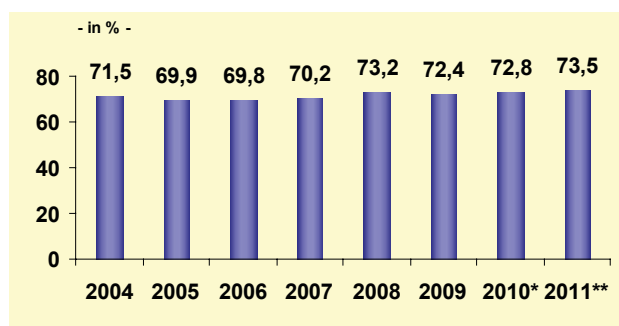
• Realizarea PIB pe forme de proprietate

În perioada 2009-2011 (datele sunt provizorii), sectorul privat a contribuit cu 72,4%-73,5% la formarea PIB. Ponderea, încă redusă, a sectorului privat a fost determinantă, în special de valoarea adăugată brută din agricultură. Influență normală, deoarece agricultura s-a confruntat cu unele condiții naturale negative. Într-o comparație cu perioadele anterioare a rezultat că ponderea sectorului privat la realizarea PIB a fost superioară tuturor celorlalte perioade analizate începând din 2000, și chiar din 1990.

În perioada 2010-2011, pentru care s-a efectuat analiza completă de fond, s-a constatat creșterea ponderii sectorului privat în valoarea adăugată brută din construcții.

Important este că ponderea sectorului privat la realizarea valorii adăugate brute pe ramuri ale economiei naționale și, în final, la formarea PIB s-a menținut la un nivel ridicat.

Produsul Intern Brut ponderea sectorului privat în 2004 – 2011

*) Date semidefinite. **) Date provizorii.

Este evident că privatizarea regiilor, cât și extinderea privatizării în ramurile deja privatizate a avut efectul scontat.

Trebuie făcută remarcă referitoare la faptul că nu întotdeauna o astfel de analiză este pertinentă deoarece vor fi, și vor rămâne, sectoare de activitate absolut importante pentru economia națională la care statul trebuie să își mențină atributul de proprietar.

Bibliografie selectivă

- Anghelache, C. (2011) – „*România 2011. Starea economică în malaxorul crizei*”, Editura Economică, București

- Anghelache, C. (2010) – „*România 2010. Starea economică sub impactul crizei*”, Editura Economică, București

Sursa datelor

- *** *Anuarul statistic al României*, Edițiile din anii 2002 și 2005-2010

- *** *Buletinul Statistic* nr. 1-12 din anii 2002-2010 și 1-9/2011, editat de Institutul Național de Statistică

- *** *Buletin Statistic de Industrie* nr. 1-12 din anii 2002-2010 și 1-9/2011, editat de Institutul Național de Statistică